

Numărul 10. Oradea-mare 7/19 februarie 1899. Anul XXXV.

Apare duminică. Abonament pe an 8 fl., pe $\frac{1}{2}$, dean 4 fl., pe 3 luni 2 fl. Pentru România pe an 20 lei

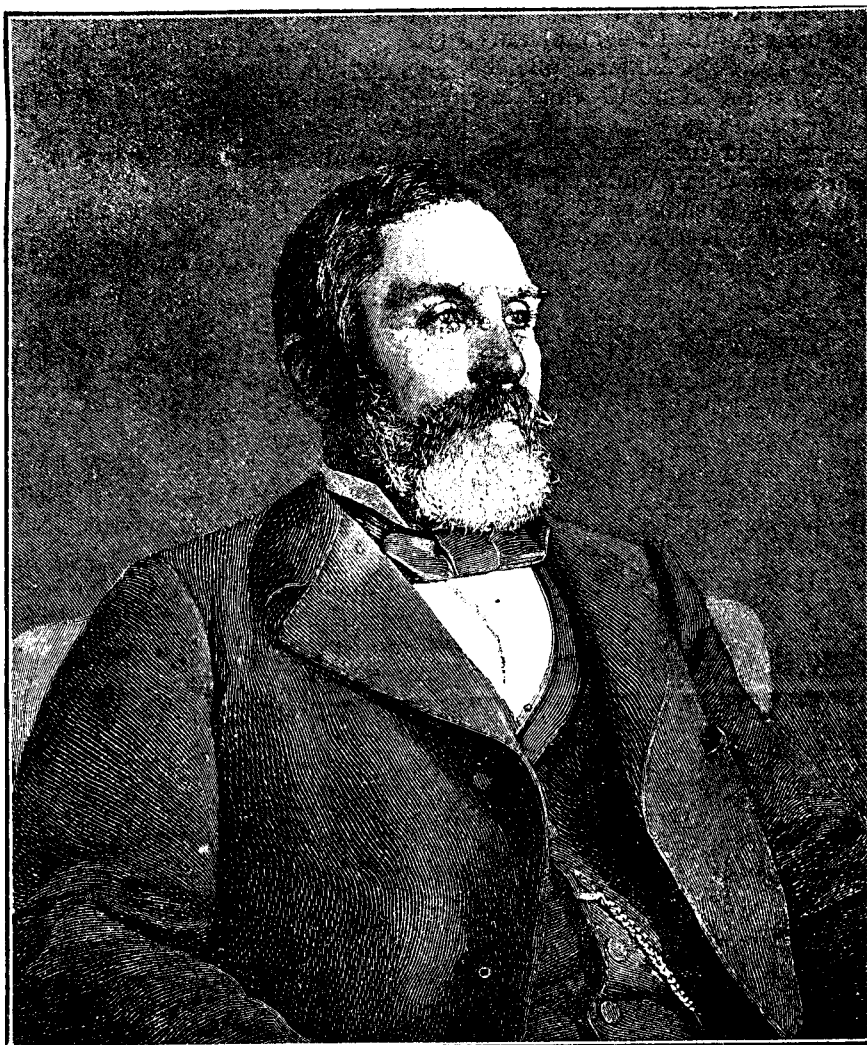
Selamlicul

Am lăsat în urmă, drept încheiere a impresiunilor mele din capitala Turciei, ceea ce este acolo mai frumos și mai strălucit, Selamlicul.

A fi la Constantinopol, și a nu vedea Selamlicul, este a fi la Roma, fără să vezi pe Papa, căci numai la Selamlic ai privilegiul să vezi pe Sultanul.

Selamlicul este cea mai importantă manifestație a vieții publice turceșei în Constantinopol, care îți pune în vedere strălucirea otomană, reprezentată prin armata sa, aleasă a-nume pentru solemnitatea aceasta și compusă din uniforme cele mai vari și pitorești.

Selamlicul e serbătoarea când Sultanul se duce la moschee. Aceasta se face în fiecare vineri cu pompă mare,

LOUBET, NOUL PRESIDENT AL REPUBLICEI FRANCEZE.

care uimește pe oricine. La aceasta paradă ies câteva mii de soldați, de toate armele, mai multe muzici militare; reprezentanții puterilor, ministrii, demnitarii țării și lumea multă de străini și indigeni.

A merge acolo nu poți decât cu recomandatie, pe care o capești de la consulat ori de la minister. Trebuie înse să fii precis, căci dacă vii târziu, nu mai poți străbate prin cordonul militar și nu capești loc bun. Mai trebuie să ai și un cavas, un fel de servitor de birou în uniformă, care, așezat pe capra trăsorei, te scutește de ori ce neplăceri și-ți asigură intrarea pretotindeni.

Noi ne-am dus cu două ore mai de grabă și deja vedeam publicul adunându-se, o mulțime de trăsuri cu lume

elegantă și o sumedenie de oficeri în uniforme strălucite.

Moscheea unde avea să se țină serbătoarea se află în partea mai nouă a Constantinopolului, pe coasta unui deal, aproape de Yldis-Chiosc, palatul actualului Sultan. Calea pân' acolo îți arată partea cea mai europeanască a orașului. Dacă pleci din strada Pera, vezi strada cea mai lungă și mai regulată din Constantinopol, la început cu prăvălii și restauranți mari, având până la un loc și asfalt. Apoi îți atrag luarea aminte casarmele militare, pe marginea platoului, de unde ai o privire minunată asupra Bosforului. Mai apoi treci prin cartierul demnitarilor turci, în fiecare casă câte un pașă; curioși privim fereștile, să vedem vr'o femeie, dar perdelele sunt lăsate 'n jos. Coborâm dealul, ne urcăm pe altul, unde sunt numai grădini, apoi iarăș urcăm și 'n cele din urmă iată pe dealul celalalt moscheea, unde are să se țină serbarea.

Trăsura oprește vis-à-vis de moschee înaintea unei case cu etagi, impresorată de domni și dame, cari așteaptă începutul ceremonialului.

Cavasul, pe care ni l-a dat dl Tache Margarit, presintă recomandăția primită de la dl ministru plenipotențiar Djuvara, oficerului de serviciu, care ne invită sus în etagi. Intrăm în o sală, cu fereștile spre moschee și vedem cu durere c'am sosit târziu, locurile cele mai bune de la fereastă erau ocupate și numai rëndul al treile ne mai sta la dispoziție. N'aveam încătrău, ne aședărăm. Inse cavasul nu se mulțumii, se duse și vini cu oficerul de serviciu care ne conduse în salonul ambasadiorilor, cari de asta-dată nu se presintară oficial, unde erau puțin și astfel puturăm să ne căpătăm locuri escelente, tocmai la fereastă.

Din întemplantare aproape toată societatea din giurul nostru eră română, căreia un domn din partea locului îi explică ceremonialul și spunea numele tuturor persoanelor marcante care sosiau la festivitate; astfel profitând de informațiunile auzite, cele vedute ne interesau și mai mult.

Intr'aceste sosiră trupele, rënd pe rënd, cu câte o musică în cap. Soldații din toată armata otomană, europeni și asieni, cu niște oficeri în uniforme strălucite, toți cu fes în cap. Numai călăreții, cari remaseră jos la vale, formând acolo un cordon, aveau chipiu. Dinapoia lor sta poporul până sus la deal. Defilarea aceasta a presintat o vedere din cele mai frumoase, ceea ce a făcut ca timpul destul de lung să treacă repede.

Soldații formară apoi un spalier de la intrarea în curtea moscheei și până sus la Yldis-Chiosc, printre care generalii, ministrii, prinții și demnitarii țerii se plimau în ținută marțială, atragând atențiunea tuturor.

De odată apărură câteva căruțe cu năsip, care numai decât fu preserat pe drumul pe care avea să vină Sultanul; lucrătorii deschiseră șurupurile apeductului și stropiră repede năsipul improșcat, apoi îl greblară frumos neted.

Și iată că se coborîră din deal la vale vr'o patru trăsuri închise. Viniău numai în pas și astfel când trecură alătura de noi se putea vedea destul de bine cine șede în ele. Erau damele de frunte din haremul Sultanului. Se nștelege că atraseră atențiunea tuturor. În deosebii se interesau femeile. De și înveluite cu niște broboade, care nu le destăinuia decât numai sclipirea ochilor, ele păreau foarte frumoase. În cupeul prim eră mama și soția Sultanului; în celelalte fetele, apoi

băeții, cari surideau drăgălaș. Lângă cupeuri viniău pe jos aghiotanții; cei mai interesanți erau aghiotanții băeților, băeții și aceia, în uniforme de lux.

Trăsurile intrară în curtea moscheei, unde opriră; inse nimeni nu se dete jos. Vizitiții numai decât desprinseră caii, și-i conduseră de acolo, lăsând cupeurile singure, cu femeii și copiii cu tot, în grigea aghiotanților, cari steteau de amândouă laturile.

În momentul acesta veni repede, din direcția contrară, de cătră oraș a cincea trăsura, care intră asemenea în curtea moscheei. Eră o altă fiică a Suitanului, măritată nu de mult, după fiul lui Ghazy-Osman pașă, renumitul apărător al Plevnei. Nicii ea nu se cobori. Caii ei asemenea fură duși, dimpreună cu rudă cu tot, numai aghiotanții remaseră ca pază cupeului.

Apoi își făcură intrarea, în două șiruri, aghiotanții generali și mareșalii, în cap cu urieșul seraier Riza-pașa, postându-se drept spalier în curte, începând de la poartă și până la treptele moscheei.

Drumul spre poartă se greblează din nou, oficerii trupelor dau semnalul și soldații se nșirue în rënduri închiegate cu armele 'n mână. Sunetele de corn anunță venirea Sultanului, muzicele postate la distanțe încep să cânte imnul național, totul apare într'un colorit plin de solenitate și ochii publicului întreg stați pironiți în sus spre deal de unde are să vină Padișahul.

Și nu așteptăm mult. Iată trăsura imperială. E deschisă și trasă de doi cai. În ea șede Sultanul Abdul-Hamid și față de el, pe ședutul dinainte, Ghazy Osman, viteazul de la Plevna. Un tablou ce-ți imprimă suvenirii neuitate.

Ochii tuturor sunt țintiți asupra Sultanului, care salută serios în toate părțile. E de statură mijlocie, cam palid, de 55—60 de ani și e îmbrăcat într'o simplă mantă militară sură.

Ghazy Osman, mai bătrân, negru la față, pare un atlet.

Intr'aceste trupele presintă armele și strigă în turcește: „Mulți ani Padișahul nostru“. Tot publicul izbucnește în „Urrah!“ Iar noi strigăm în românește: „Să trăiască“.

Apoi muzicele încetează și în momentul acela Muezinul din terasa minaretei chiamă pe mahomedanii la rugăciune.

Și iarăș cântă muzicele, apoi din nou s'aude din terasa minaretei vocea Muezinului. Un spectacol în adevăr frumos și pătunător.

Trăsura Sultanului intră în curte și oprește 'n ușa moscheei. Aghiotanții, generalii, ministrii și demnitarii o însoțesc pân' acolo. Sultanul se coboră și intră singur singurel în moschee...

Uimiți de priveștierea pompoasă care s'a desfășurat înaintea noastră, nicii nu observăm când ușa laterală a salonului s'a deschis; vedurăm numai că servitorii curții oferiau tuturor cafea neagră și ceai.

Cavasul nostru inse nu se mulțumii cu atâta ospitalitate, ci veni cu un oficer de serviciu care ne pofti pe amândoi la bufetul curții în grădină.

Acolo găsirăm o societate distinsă, de domni și dame, care la o masă încărcată cu mâncări și beuturi, în umbra unui pavilion ascuns între plante și flori exotice, petrecea vesel; pe când alții în diverse grupe, împărțite pe la mesele resfirate în parc, sorbiau nectarul aromatic și fumați niște țigarete delicioase. Servitorii erau neobosiți întru a oferi tuturor, ceea ce poftia fiecare. Noi gusturăm câteva poame orientale și

beurăm câte un păhar de șampanie în sănătatea ospitalului Sultan.

Voină să ieșim, servitorii de la ușe ne-au mai oferit tuturora, drept suvenir, câte o legătură de țigarete turcești, cu vigneta „Palais imperial ottoman“.

Pe când ne rentoarșerăm în salonul de unde priviserăm parada, Sultanul ieșise din moschee și armata defilă înaintea lui.

Conform obiceiului, Sultanul avea la dispoziție pentru rentoarcere la Yldis-Chiosc două trăsuri și trei cai. El alege trăsura cea mai mică, urcă în aceea singur și mână ênsuș caii, fără măcar să aibă vizitiu dina-poia lui.

Generalii și demnitarii o luară fugind lângă el și după trăsura, până când cea dispărû.

Atunci se înhamară caii și la cupeurile femeilor din harem și porniră și ele, dimpreună cu tot publicul, care — în frunte cu trupele de soldați — umpluse stradele, atragênd, în deosebii prin multele musicii, curioșitatea poporațiunii...

Splendida paradă militară ne imprimă suvenirul cea mai plăcută. A fost o serbare în adevêr orientală; cu pompa, luxul și strălucirea proprie popoarelor de acolo.

Și când ni se spunea, că funcționarii statului, ba chiar acești soldați de paradă, nu ș-au primit lefurile de trei luni de țile, starea imperiului otoman ni se înfășoșă ca și a unui individ care se cocoțează fudul în niște haine strălucite, câtă vreme stomacu-i e gol și n'are ce mânca...

După miadăđi la patru eșirăm la plimbare cu trăsura la Apele-dulci. Mai frumos nici n'am fi putut încheiă petrecerea noastră la Constantinopol.

Apele-dulci se află la marginea extremă a Cornului-de-aur, unde lumea elegantă iese cu trăsura ori cu luntrea. Mai interesantă este inșe partia cu trăsura, căci ai privilegiul să veđi defilând sute și sute de trăsuri cu tot ce are capitala Turciei mai distins.

Eșind din oraș, calea pân' acolo ține cam jumătate de oră, după care ne coborim la vale, unde la marginea riului ce se varsă în Cornul-de-aur, se resfață chioscul de vară al Sultanului și dincolo de apă cochetează dintre arborii locul de petrecere numit Apele-dulci.

Tabloul ce ni se înfășoșează în giur de noi este unic în toată Europa. Orientul și apusul aű aice întrevedere. Un amestec de fesuri și de pălării nalte; de costume turcești și europene; de dame cu bărbați în trăsuri deschise și de femei din harem, în cupeuri închise.

În deosebii acestea atrag curioșitatea tuturora. Sânt multe, foarte multe și frumoase. Nici ele nu se prea ascund, ba une ori par că și aruncă câte o privire galeșă. Se vede că și la Constantinopol începe să pêtundă — civilizația.

Defilarea și revista aceasta ține până sara, căci publicul tot vine și se duce și astfel la tot momentul se ofere o vedere nouă și vecinic interesantă.

La șapte ore când ne-am întors spre oraș, mulțimea de trăsuri care urcă dealul pe calea serpentină, înfășoșă o panoramă foarte romantică.

Sus la deal câteva trăsuri cu femei din harem opriră și întorcêndu-se spre publicul care veniă n' față, țineaű popas, mai privind încă odată lumea și mai lăsând să fie veđute și ele.

*

În țiuă următoare ne luarăm remas bun de la cunoscuții nostri și după petrecere de opt țile în Constantinopol, imbarcarăm spre București și de acolo plecarăm acasă.

IOSIF VULCAN.

U r s i t ă .

*Pe o ramură 'nverđită,
Staiű, plăpânde doue flori;
Doue gemene frumoase,
Doue palide surori.*

*S'aiű născut dintr'o tulpină,
Amêndoue 'ntr'un minut,
Le-a 'ncălđit acelaș soare,
Đi cu đi pân' aű crescute.*

*Le-a udat aceeași ploae,
Desmierdat acelaș cânt,
Admirat aceeași oameniű,
Legănat acelaș vânt.*

*Într'o đi, voința soartei
Traiul lor l-a despărțit:
Una, smulsă fără milă,
Într'un bal s'a veștejit.*

*Iar a doua, stingherită,
S'a mai legănat în vânt,
Pân' aű smuls-o și pe dênșă,
Ca s'o pună p'un mormênt.*

*Cum le-a fost ursita: Una
Moare într'un bal bogat;
Alta p'un mormênt, departe,
Într'un cimitir uitat.*

*... Și-aű veđut lumina țilei
Amêndoue 'ntr'un minut,
Le-a 'ncălđit acelaș soare,
Đi cu đi, pân' aű crescute.*

*Le-a udat aceeași ploae,
Desmierdat acelaș cânt,
Admirat aceeași oameniű
Legănat acelaș vânt.*

RADU D. ROSETTI.

*

Ofticoasa.

— Stări sufletești. —

Navea decât 15 ani.

Eră micuță, plăpândă, linfatică, nervoasă, capricioasă, plictisită de tot și de toate și pe de asupra mândră ca o regină.

Avea părul blond, puțin creț, în față pieptenat în două coțli, fruntea albă, sprâncenile subțiri, negre și ochi de un albastru ca azurul cerului, nasul fin, obraji puțin paliți și buzele veșnic roșii și umede. Cea mai ușoară adiere de vânt îi făcea reu; se suferă iute și de multe ori de necaz începea să plângă.

Eră nespuse de rea cu frații ei mai mici dacă se jucau mai sgomotos în casă și o întrerupeau de la cecit. — Fugea de lume și ședea mai mult în odaia din fund unde rămânea ore întregi cu ochii pironiți în tavan, sau cetind vre-un roman de la „Universu“. Avea momente când se plictisise și tot ce o incongiură îi făcea reu; atunci fugea în fundul grădinei, s'ascundea sub o boltă de viță anemică ca și dânsa, care de ani nu mai făcea struguri, cu foile prăfuite și galbejite ca și obrajii Elenei. Acolo pe lavița așternută cu o veșniță veche de țară Elena se întindea și visă deșteaptă.

Atunci își făuria în creeri felurite romane a căror eroină principală eră ea, își inchipuia că este o doamnă tineră, bogată și frumoasă din înalta societate a Bucureștilor și că are la dispoziția sa cai, trăsuri, că dă serate prietenelor, supeuri, că voiajează în țări calde, alături de el, un necunoscut, înșghebat numai în mintea ei, frumos ca un heruvim, ale cărui cuvinte erău pentru dânsa ca o musică duioasă. Și mergea cu aceste fantasii așa de departe și atât o copleșeau, că de multe ori, le credea aievea. Ajunsesse să-și formeze din aceste alucinațiuni o petrecere plăcută care o susțrăgea de la realitatea care o apăsă sau și-o făcea să trăiască într-o lume abstractă, fericită... lume presupusă, și incolțită în creerul ei slăbit din cauza anemiei. Pe drum chiar de multe ori avea aceste vise, cu variații multiple, noian confus, nerealisabil dar care o făcea să fie fericită.

Tinca, mama Elenei, o femeie ca de 40 ani, slăbită din cauza suferințelor casei și a traiului greu, istovită din pricina copiilor și neajunsului de cele trebuincioase, dacă vedea că Elena întârziă prea mult în grădină și se făcea sară, se ducea s'o caute. — O găsiă sub boltă, trântită pe lavița cu mâinile sub cap, privind în infinita boltă albastră și sorbind cu voluptate ultimele raze ale unui soare roșu ce se pierdea încet după colțul streșinei. O, ea visă că trăește într-o țară caldă, cu flori veșnic drăguțe, înflorite și îmbătătoare de mirosuri.

Când Tinca o zăria pierdută printre frunzele viței atât de galbene, ca obrajii ei plăpândi și îi strigă: „Eleno, dar tu nu vești mamă, că n'serează și o să răscesci aici?“... ea atunci se reculegea, se trezia din vis și se uită cu ochi mari, speriați la măsă. Își simția spatele rece, membrele amorțite, capul greu, și încet, ajutată de Tinca, se dădea jos de pe lavița și se ducea în casă. Cât de mult suferia, când din visurile ei nebune se pomenia în mijlocul fraților și surorilor ei mai mici, lângă părinții ei, în odaia lor mică și întunecoasă cu tavanul jos, de par că sta să-și cadă în cap, să o înăbușească; atunci o apucă desgust îngrozitor de tot ceea ce trebuia să iubească, ură pe tatăl ei care o aruncase într-o lume netrebnică, pe ea, un

suflet distins, sortit ca să trăiască în alte condițiuni, și să fie stăpână pe o avere mare, care să-și permită a apare într'un cadru strălucit de fericire.

Dar privirile i se opriău pe lampa veche, crăpată, cu sticla afumată, pusă într'un borcan pentru ca să poată rezistă mesei schiloade care se hițfue la cea mai mică mișcare.

În mijlocul casei pe o masă de brad învelită cu o pânză albă, erău înșirați în neregulă mai mulți codri de pâne, și șapte farfuri, fiecare cu altfel de desen, dintre care trei mai bune, una pentru Ghiță, tatăl Elenei, alta pentru Tinca și a treilea pentru Elena. În mijlocul mesei, în două farfuri mai mari fumegă niște varză și cartofi cu carne. Cum erău palatele și mesele visate de ea și cum eră casa și masa lor... Petru Elena, Tinca făcea de regulă ceva mai deosebit: o supă de puș, vre un ou doue, puțin lapte și o bucată de franzelă. Ghiță se uită la dânsa cum mănca bucate deosebite de ale lui și dădea din cap.

— „Uite fă! noi mănecăm varză cu carne și pâne neagră și slavă Domnului că sântem de o mie de ori mai sănătoși decât tine, scofalceto... Vai de tine! vai de tine!“

Tinca se uită în ochii lui și se căsnia să schimbe vorba.

Dintre toți ai casei, Elena, pe Ghiță nu-l putea suferi mai mult, pentru că eră prea simplu și nu șciea cum să se poarte cu dânsa. Și o costă mult c'avea nenorocirea să fi fată de dogar, ba chiar îi eră rușine să iasă cu tatăl ei undeva.

La școala secundară unde învăță încă, căci Tinca avea de gând să o facă profesoară, n'a spus la nici una din cologe că tatăl ei este dogar.

Cum? să afle la școală că este fata lui Ghiță dogaru? Dar nu i-ar mai fi călcat nici odată piciorul p'acolo și ar fi intrat în pământ de rușine.

Învăță la Externul Secundar nr. 2 din cauză că acolo nu eră nici o fată din împregiurimile unde ședea ea, și n'o cunoșcea nimeni. Preferă să facă 45 minute până la școală în fiecare zi — dejunul îl luă acolo — numai să fie cât mai departe de casă, să nu șcie nimeni a cui fiică este și în ce cociobă dărimată și prăpădită stătea, fără altă mobilă decât trei paturi mari, un dulap, câteva scaune aproape schiloade, o oglindă crăpată și două icoane de lemn, afumate. Pe când la prietenele ei, la cari se ducea de multe ori — fata cutărușii șef de biroș, fata cutărușii boier, sau cutărușii negustor mare — a văduț un lux destul de bogat, case cu doue etaje, servitori și câte altele.

De multe ori suferia cumplit că sărăcia o apăsă reu de tot.

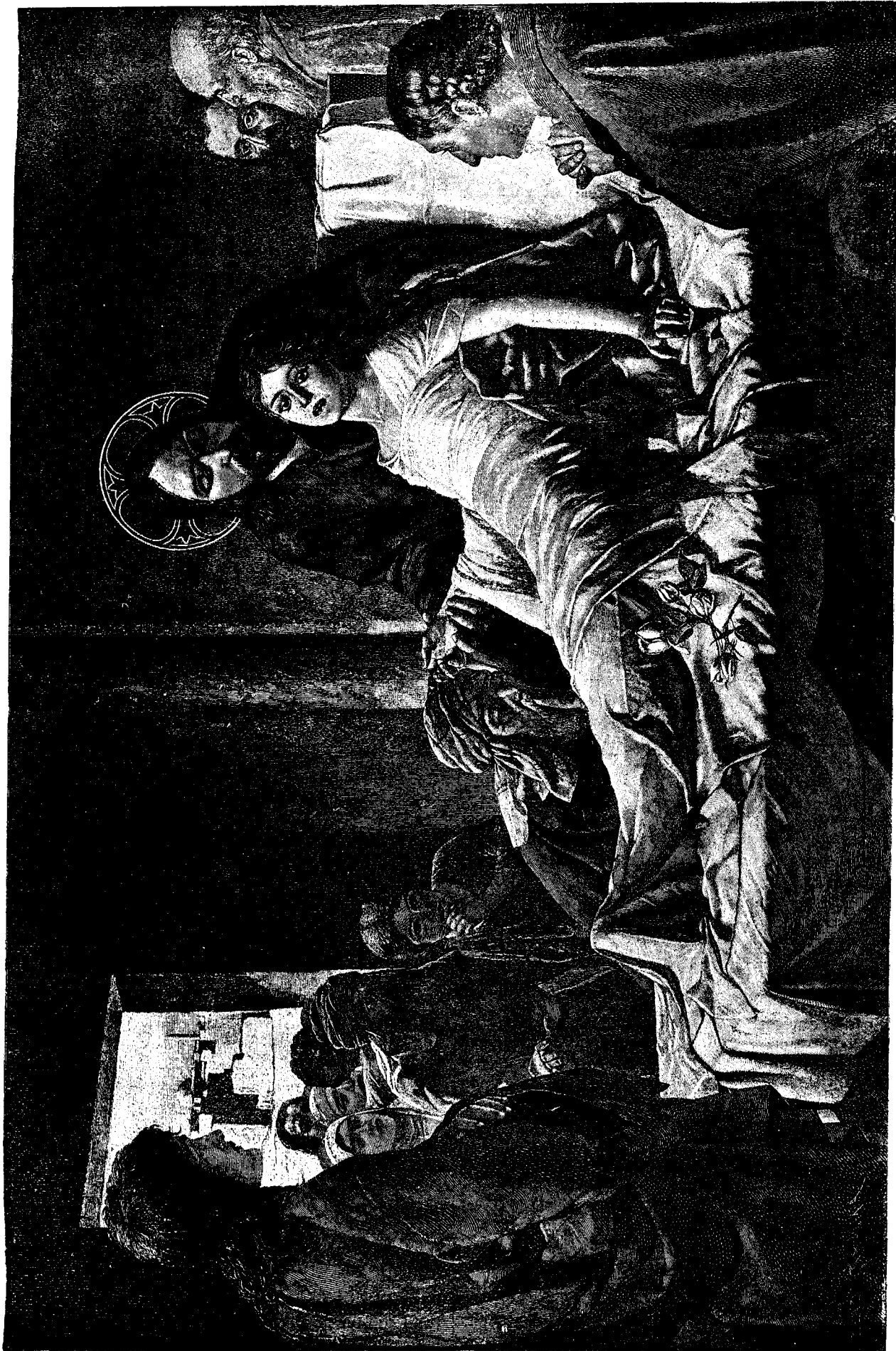
Odată, nu știu cum s'a întâmplat, că o colegă a ei — fata unui moșier — trecând pe dinaintea casei unde ședea, a văduț-o la poartă. Elena când a zărit-o, a vrut să se ascundă, dar eră târziu căci prietena care lipsise, fiind la moșie câteva zile, cum nu o vădușe de mult, veselă că o întâlnește veni spre dânsa.

— „A!... Georgescu!... Dar ce faci, soro?“ — O îmbrățișă și o sărută pe amândoi obrajii. — „Aicea stai tu?“ Elena roșie de rușine găsi imediat mijlocul să scape din incurcătura?

— A, nu dragă... aici șade spălătoreasa noastră; uite-o, femeia de colo — și arată pe măsă care întindea niște rufe în fundul curții — i-am adus batiștele mele.

— Dar tu unde stai?

— Uite, pe strada asta, casele celea din față. —

ISUS ÎN VIE PE FATA LUI IAIR.

Și arată prietenei o păreche de case mari foarte frumoase: — Te-aș invita la mine, dar e deranjat din cauză că ventură servitorii: mâne e ziua nașcerii tatei*. Și vădând că prietena se grăbește, țise repede: Da dacă vrei... putem să mergem.

— A, nu... lasă, altă dată — și-au luat remas bun, s'au sărutat, dar *altă dată* n'a mai sosit.

Ce supliciu eră pentru dēnsa, la sfērsitul vacanțelor, când aușia kolegele cā-o sā se ducā, care in străinētatē, care la Slānic, Pucioasa, sau la Cālīmenēști. Ele vorbiaū de plăcerile nesfēșite de la băi, de locurile incāntătoare pe unde aveau sā facā excursiuni. . . de toate in fine cari dau senzații și transportā sufletul in idealuri necunoscute.

Elena ascultā toate conservațiile astea cu inimā strīnsā de durere și se forță pe cāt îi permitea constituția ei debilā și nervoasă — sā zimbească, sā-și dea chiar părerea despre acele locuri nevēdute vreodată, ghicite numai, cari trebuiaū sā fie de o frumusețe fermecătoare. Spunea și ea cā o sā se ducā mai înlēy la moșii, cā poate sā dea o raitā pe la Carlsbad, Reihenhall și dacā o avē timp chiar și pe la Ostende. Cānd spunea vorbele astea, sā forță sā-și dea aerul de fata bogatā ca sā nu se cunoască cā spunea neadevēruri. Cum ajungea in se acasā, se ducea iar in fundul grādinei, singurul loc care erā mai distins din tot ce o incongiurā acasā și acolo singurā, nezārītā de nimeni, dādea curs liber lacrānilor cari o inecau, își mușcă buzele de ciudā cā erā fata unui om sāracc și cā nu putea sā se ducā și ea acolo unde se duceau kolegile ei. Stātea mult, mult de tot pānā ce visele o luaū iar in vērtejul lor, o tārāū departe, o făceau sā aiureze, sā se creađā iar cu avere, cu avere mare, cu care eclipsā pe toate prietenele ei cari se vor duce la băi, sā petreacă fericit in mijlocul indestulării și al luxului.

Tinca o găsiā cu lacrāmile pe obraz și cu mănile reci cā ghiața.

„Eleno, înțelege odatā, cā ai sā rēcești; te-am și uitat de cānd ai venit aici. Tata-teū a întrebat de tine de vre-o trei ori de cānd ești aici“. Dar ei cānd îi pomeniā de tatăl seū, se îngrozii și colțul buzelor și se strīmbā in semn de desgușt.

(Va urmā.)

GRIGORE MĀRUNȚEAN.

Natural.

*S'au iubit. Iubire blāndā
Le curgea fierbinte 'n vine.
Și suflarea suriđendā
De pe dornica lor buzā
Erā mama Doinei line.*

*Un covor de flori cerșeze
Fericirea sā cuprindā
Urma lor. Și se boceșce
Riul alb, cānd nu le poate
Desmierdā fața 'n oglindā.*

*Se iubesc și-acum. El cāntā
Dragostea pe-o lirā veche.
Ea in pēru-i rose 'nplāntā.
El plāteșce in sāruturi:
Toatā floarea o păreche.*

I. MAIOR.

Alphonse Daudet.

Aventurile lui Tartarin din Tarascon

Traducere din limba francezā de Lia Măgura.

(Urmare.)

Episodul al douilea.

La turci.

VII

*Istoria unui omnibus, a unei maure și a unor mātāni
de flori de iasomie.*

Aceastā întâmplare ar fi putut descurajā foarte bine pe unii; dar oamenii de teapa lui Tartarin nu se lasā a fi așā doborâți.

„Lei sânt la Sud* se gândi eroul — ei bine, voi merge la Sud.

Și îndată ce înghiți ultima imbucăturā, se sculā, mulțumi gazdei, sārutā fārā nici o fricā pe bētrāna, vērșā o ultimā lacrimā pentru sērmanul Negriciosul și se tnapoiā repede in Algeria cu intenția a-și face îndată legătura și sā plece in aceeaș și spre Sud.

Din nenorocire strada cea mare din Mustafa pārea cā se lungise de ieri. Erā un soare și un praf! Și cortul erā de o greutate! Tartarin nu avu curagiul sā meargā pe jos pānā in oraș, făcu semn întēiului omnibus care trecea și se urcā.

Ah, sērmane Tartarin din Tarascon! Ar fi fost mai bine pentru renumele seū, pentru gloria sa, sā nu se fi urcat in acest car și sā-și fi urmat drumul pe jos. Chiar cu pericolul de a căde asfixiat de căldura atmosferei, de greutatea cortului și a pușcelor.

Cānd se urcā Tartarin, omnibusul erā plin. In fund, un vicar din Algeria, citiā dint'un ceaslov. In fața un negustor maur tiner, fumā țigări groase. Apoi un matelot maltez și patru sau cinci maure înfășurate

Tăiatul roselor. La tăiatul roselor sânt de observat trei condițiuni principale dintre cari fiecare este de o importanță deosebitā. Prima este ca planta sā fie astfel tractatā ca sā se obție o formā care sā placā ochiului și care in acelaș timp sā fie avantajoasă pentru dezvoltarea inflorescenței, a doua de a obține cāt se poate mai multe flori și a treia de a menține planta in deplinā sānētatē și putere. O regulā generalā pentru tăiatul roselor este, cu cāt o plantā lāstārēșce mai mult, cu atāt trebuieșce mai mult lāstariū tăiați, acei cari remān trebuie pușin scuturați. La plantele slabe mugurii cei mai de jos dau florile cele mai frumoase, de aceea trebuieșce tăiați scurt acești lāstari. Voeșce cineva sā obție o cantitate mare de flori, atuncī lemnul de varā trebuie școs afarā, mergēnd adesea ori pānā la lemnul de primāvarā. Aceasta in se trebuie făcutā cu precauțiune, cāci altminteri se pot pierde cele mai frumoase flori.

în pânze albe și la cari nu se puteau vedea decât ochii. Aceste dame fuseseră la cimitirul Abd-el Kader, unde-și făcuseră îndeletnicirile religioase; dar se părea că această vizită funebră nu le prea întristase. Se aușeau rîdînd și flecărînd sub mășcile lor, ronțînd la prăjituri.

Luî Tartarin i se părû că ele îl priviau mereu. Mai cu seamă una, cea care ședea în fața lui, pironise ochii la el și nu-î mai luă tot drumul. Cu toate că dama eră voalată, vioiciunea ochilor ei negri măriți încă prin vapseaua dimpregiurului lor, o mână fină și frumoasă și brațele încărcate cu brățări de aur și cari se vedeau din când în când printre pânze; apoi sunele vocii, mișcările grațioase aproape copilărești ale capului, spuneau că dedesupt se ascunde ceva tiner, frumos, adorabil... Sërmanul Tartarin nu șcicia cum să scape. Desmierdările mute ale acestor ochi negri orientali îl turburau, îl neliniștiau, îl făceau să moară; aci îi eră cald, aci frig... Și ca să fie pe deplin, se mai amestecă și pantoful damei. Pe cismele sale groase de vênătoare, simșcia alergând acest partafior, viu și iute ca un șoricel roșu... Ce să facă? Să răspundă la privirile și la apăsările astea? Da, dar urmările?... O intrigă de amor în Orient e ceva teribil!.. Și cu imaginația sa romantică și meridională, bravul tarasconez se vedea deja cădût pe mânilor enuchilor, decapitat, poate mai reu încă, alături cu capul într'un sac de piele și rostogolindu-se în mare. Aceasta îl mai răci puțin... Pantofiorul continuă plimbarea așteptând, și ochii din fața lui se deschideau mari de tot spre el ca două flacări de catifea neagră, cari păreau că țic: „Culege-ne!“..

Omnibusul se oprî. Ajunsesse pe piața teatrului, la intrarea străzii Bab-Azun. Maurele se scoborîră una câte una, împiedecându-se în șalvarî și strîngend cu o sêlbătăcie grațioasă învêlitoarele lor. Vecina lui Tartarin se sculă cea din urmă și sculându-se trecu cu obrazul așa de aproape de al eroului că îl atinse cu respirația, un adevêrat buchet de tinerețe, iasomie, mose și prăjituri.

Tarasconezul nu mai putu resistă. Îmbêtat de amor și gata la toate, se repeđi în urma ei... La sgotutul pașilor lui greoi, maura întoarse capul, puse un deget pe mască ca pentru a țice: „St!“ și îi aruucă repede cu mîna cealaltă niște mătăni de flori de iasomie. Tartarin se aplecă să le ridice; dar fiind că eroul nostru eră cam greu și încărcat cu arme, operațiunea fu destul de lungă...

Când se ridică, cu mătăniile pe inimă, maura dispăruse.

VIII

Lei ai Atlasului, dormiți!

Lei ai Atlasului, dormiți! Dormiți liniștiți în fundul visuinilor voastre, între aloes și cactus sêlbatec... Înainte de câteva țile Tartarin din Tarascon nu ve va omori. Decamdată toată muniția de rêsboi — vama-cia, cortul, conservele — se odihnesc bine împachetate, într'un colț al camerei nr. 36, la Hotel de Europa.

Dormiți fără frică, lei mari galbeni! Tarasconezul își caută maura. De când cu istoria din omnibus, nenorocitului i se pare că simte mereu, pe piciorul lui mare de vênător, alergăturile șoricelului roșiu; și vên-tul mării atingendui buzele îi aduce întotdeauna — ori și ce ar face — un amoros miros de prăjituri și de anason.

Trebuie să-și găsească maura!

Dar asta nu e lucru ușor. Să găsești într'un oraș de o sută de miî de suflete, o persoană, la care nu cunoșci decât respirația, pantofii și culoarea ochilor. Numaî un tarasconez îndrăgostit din cale afară, e în stare a încercă o astfel de aventură.

Grozăvenia e că sub mășcile lor albe, toate maurele se aseamănă. Apoi cucoanele astea nu se plimbă mai nici odată, și când vreî să le veđi, trebuie să te urci în orașul de sus, orașul arăbesc, adică al turcilor.

O adevêrată gazdă de hoți, acest oraș de sus. Ulicioare mici întunecoase, foarte înguste, între doue rënduri de case misterioase, al căror acoperiș se împreună și formează un tunel. Uși joase, ferestre mici de tot, tăcute, triste, cu grătii. Apoi, la dreapta și la stînga o mulțime de gherete întunecoase, unde turcii sêlbateci cu capete de pirați — ochi albi și dinți scilpitori — fumează din pipe lungi și-și vorbesc șoptind, par că ar fâuri planuri urite...

Am minți dacă am spune că Tartarin al nostru trecea fără să-î pese, prin această cetate înfricoșătoare. Din potrivă, eră foarte mișcat. Trecend printr'aceste strădulețe întunecoase, unde pântecelul se ocupă toată lărgimea, bravul om înaintă cu cea mai mare luare aminte, ochiul țintit, degetele pe cocoșul unui revolver. Întocmai ca în Tarascon când mergea la club. În fiecare moment se așteptă a căpêta în spate o rostogoleală de eunuchi și ianiceri, dar dorința de a-ș revedea dama, îi dădea un curagiu și o putere de uriaș.

Timp de opt țile, curagiosul Tartarin nu părăsi orașul de sus. Aci îl vedea așteptând în picioare înaintea băilor maure, pândind ciasul când aceste dame ies în bandă, tremurând și mirosind a bae. Aci îl găsia ședend înaintea ușei moșeelor, asudând și gâfâind spre a-ș scoate cismele lui mari, înainte de a intră în sanctuariu...

Câte odată, se înapoia pe înserate, întristat că nu găsise nimic nici la băi și nici la moșee. Tarasconezul trecend pe dinaintea caselor maure, aușcia cantece monotone, sunete înăbușite de ghtară, duruturi de tambure și risete încete de femei. Aceste îl făceau să-î bată inima.

„Poate că e aci!“ își țicea el.

Dacă strada eră deșartă, se apropiă atunci de una din aceste case, ridică ciocanul cel greu de la ușe și bătea încet... Cantecele și risetele încetau de-odată. Nu se mai aușcia în dosul păretelui decât niște șoapte nedeslușite, ca într'un cuib adormit.

„Ține-te bine!“ se gândia eroul „o să mi se întempe ceva!“

Cea ce i se întemplă mai des eră o oală mare cu apă rece pe cap, sau coji de portocale și de smochine de Barbaria. Nici odată altceva mai reu...

Lei ai Atlasului, dormiți!

(Va urmă.)

Roșeața mânilor desnădăjduesce o mulțime de femei. Iată câteva mijloace ca să se înlătore acest inconvenient: Să se frece în toate diminețile cu lămăie, amestecați în părți egale, un gălbenuș de ou, apoi de țărițe și glicerină, și frecați mânilor de mai multe ori pe țil. Amestecați săpun prăfuit cu unt de migdale dulci și apă de Colonia, muiati o păreche de mănui vechi pe cari să le țineți mai multe nopți de-a rëndul, în timpul somnului.

SALON.

Discursul dluī dr. G. Vuia

rostit la plecarea din Arad a ĩn. Pr. SSale nou-alesului mitropolit Ioan Meşianu, la 6 martie n. 1899.

I. P. S. dle arhiepiscop şi mitropolit,

Inteligenţa română din Arad, fără deosebire de confesiune se presentă ĩnaintea I. P. S. Tale, ca prin palidul meu graiū, să-şĭ exprime sentimentele, ce o cuprind ĩn acest moment, de o ĩnsēmñatate istoricã, ĩn viaţa noastră publicã.

ĩn timp de aproape un $\frac{1}{4}$ de veac, ĩn care I. P. S. Ta, ca episcopul nostru ai ocupat aceasta reşedinţã, noi inteligenţa română de aici, nu odatã avut-am fericirea, să-Ţĭ aducem omagiale noastre, să-Ţĭ urãm ĩn zile bune ca ĩn zile rele, sãnãtate şi tãrie, fiind totdeauna cu vãditã cordialitate primiţi. ĩnse nici odatã ca acum, prilejul de a ne presentã n'a avut caracterul duioşiei, cum il are astãzi, când fiii sufleteşci se despart de pãrintele ocrotitor şi mângãietor.

I. P. Sfinţite! Din voinţa bisericeii vie a clerului şi a poporului român ortodox din Ungaria şi Transilvania, Ai fost ridicat, şi din prea ĩnalta graţie Majestetice confirmat la suprema demnitate, ce un muritor o poate ajunge ĩn viaţa noastră publicã naţionalã. Ai atins culmea piramidei, care dupã clasicã asēmñare a unui distins bãrbat al neamului şi credincios fiū al bisericeii, ĩşi are temelie ĩn popor pãnã la cea mai ascunsã colbã, cuprindënd ĩn corpul seu, ce spre cer se ridicã, toate elementele şi pãturile societãţii noastre.

Cã tocmai al nostru episcop a fost ĩnvrednicit de acest loc ĩnalt, nu ne putem ascunde mândria, ceea ce de altcum, noue Arãdanilor ne serveşce şi de oarecare mângãere ĩn momentul despãşirei.

Duioşia despãşirei de o parte, mândria distingerii de altã parte, apoi ĩngrijorarea pentru golul ce remãne: iatã amestecul simşirilor noastre ĩn această orã. Dar ĩn sfērşit destinul ne comandã şi noue nu ne remãne, decãt supunëndu-ne să urãm celui ce ne pãrãseşce, ca plecarea să fie ĩntr'un cias bun, eias fericit. Dee cerul, ca I. P. S. Ta trecut de la o turmã mai micã la cea mare, să ai fericirea, ca ĩnţelegënd glasul ei, ĩn acelaş timp ĩnţeles de dēnsa să fiĭ. Sã fiĭ acel fericit architect, sub a cãruĭ povẽţuire cei ce vor lucrã la conservarea zidirei autonomiei noastre bisericeşci, să nu se serve decãt de cementul moralei evanghelice, ca astfel zidirea şubreditã de vremuri neprielnice să o vedem compact consolidatã, ca nici un vifor să nu o poatã derimã.

Iar cãt pentru noi cei ce facem parte din diecesa acum vėduvitã, cuprinsi de o legitimã ĩngrijire pentru viitor, cu supunere fiascã Te rugãm, să nu ne uii şi mai vėrtos să-Ţĭ reaminteşci cãte odatã cã ĩn decursul pãstoririi ĩn mijlocul nostru ca episcop, ĩn deosebite epoche, atunci când ca bun pãstor, sufletul Ţĭ-ai pus pentru turmã, noi turma credincioasã lãsãnd la o parte slãbiciunile omeneşci şi neĩnţelegerile dintre noi, cu ĩnsufleţire şi devotament ne-am grupat pe lãngã

pãstor, dãnd doveđi cã ĩn timpuri grele pãstor şi turmã una sũnt!

Aceastã ĩnsufleţire noi Arãdaniĭ am moştenit-o de la ĩnaintaşii nostri: Nicoreşciĭ, Cichindealiĭ, Raţeşciĭ, Popeşciĭ, Popovicesciĭ, Arcoşii carĭ au muncit din greu adunãnd peatrã lãngã peatrã pãnã a putē zidi pe ruinele unei bisericei strãine de neamul nostru, biserica româneasã. La această ĩnsufleţire Te rugãm să contezi şi ca mitropolitul nostru, de cãte-orĭ glasul Teu pãstoresc coarda inimii ne-o va atinge.

ĩn sfērşit ĩŢĭ urãm I. P. Sfinţite, ca Dđeul pãrinţilor nostri să-Ţĭ deie zile multe şi senine; braţul care va purtã toiagul mitropolitan, să fie un braţ plin de putere; capul care va purtã mitra arhiepiscopoescã, să fie ĩncã mulţi ani un cap luminat, ca dintru ĩnãlţimea piramidei autonomiei noastre, ochind toate neajunsurile poporului românesc, să ĩmbrãţisezi cu inimã caldã interesele lui vitale, cãrmuind biserica vie cu demnitate şi cu şanse fericite ĩntru mulţi ani!

Concertul din Lugos.

— La 4 martie n. an. c. —

Cine n'a auđit corul lui Vidu, n'are să se laude cã a fost cãndva mişcat ĩn toatã puterea cuvēntului de musica româneasã, cãci ĩnsufleţire adevēratã numai Vidu prin corul lui poate produce. Şi ce e mai ĩnteressant: şi sumedenia de strãini participãni, cu educaţie strãinã de firea românului, ai vėđut-o ĩnsufleţitã şi cuprinsã d'o admirare, de respect şi de simpatie faţă de produsele spirituale de musicã ale românului. Vidu şi-a dovedit de repeşite orĭ capacitatea pe terenul musicii naţionale şi dacã ar avē romanii destulã putere moralã d'a se validatã, a bunã seamã cã i-ar da lui Vidu ocasiunea d'a ridicã cu deplin succes musica noastră poporalã la locul de unde ar putē cucerĭ toatã lumea musicalã. Astãzi ĩşi toceşce puterile şi đĭua ĩn oficiū cu şcolarii şi sara cu corul, ĩncãt pentru studiū şi compoziţii nu-ĭ remãne decãt să rãpeascã timpul repausului de noapte, ĩn contul sãnetãţii, de aceea şi vedem cã de un timp ĩncoacĭ nu produce decãt maximum 2—3 compoziţii pe an. Unica mângãere o avem, cã producţiile lui sũnt rãpitoare.

Concertul din vorbã s'a ĩnceput la 8 $\frac{1}{2}$, sara cu o serenadã de Vidu pentru cor de bãrbaţi, cu acompianiment de pian, Andalusã. Andalusese sũnt cele mai lãudate Spaniole, şi Vidu din Banat le trimite o serenadã plinã de simşiment, de graţie şi d'un caracter expresiv, peste ţeri şi mări, drept recunoşcinţã cã din viţa lor a odrãslit Traian, ĩmpēratul apusei mării strãmoşeci.

Al 2-lea punct din programul concertului a fost din Verdi: „Trovatore“, corul cãlugãriştelor din actul al 2-lea şi din actul al 4-lea: „Miserere“. Pe cãt de mişcãtoare sũnt scenele descrise ĩn actele cãntate, pe atãt de nimerit au fost predate. Pe eroina Leonora apredat-o ĩn solo sopran dşoara E. Mitariu. Dniaei are o voce puternicã, de un timbru admirabil plus şcoala lui Vidu. A cãntat cu o pricepere şi simşemēnt de artistã şi nu de diletantã. Dl dr. Florescu a cãntat pe eroul, ĩn solo tenor, pe care a predatu-l cu o putere şi rutinã de adevēratã artã. Aplauzesele prelungite, ce le-au primit dlor, ar fi umplut de ĩnvidie şi pe cei mai renumiţi trubadurĭ şi primadone. Eū, realistul de mine, m'am ales cu un plus la pessimismul, de care-s infiltrat, vėđēnd cã prestaţiunile

pessimismul de care-s infiltrat, vădând că prestațiunile altora se răsplătesc atât de repede și de boerește, pe când prestațiunea mea de raportor (de și de ocazie) n'are să-și mai vadă visul cu ochii. Așa e lumea : dă mult celui ce mult are. Tocmai pentru aceea li-s d'ajuns laudele primite în concert și de la mine nu mai aștepte, căci am să trec peste celelalte puncte : „Imn de înărire” și „Stejarul și cornul”. Cel dintâiu e compoziția lui Flechtenmacher, cel mai popular compozitor al Moldovenilor. El a lăsat românilor sumedenie de melodii care de care mai frumoase și mai românești. A și fost răsplătit românește, căci nu de mult a murit — nu se știe precis : de bătrânețe, ori de năcasuri, — dar în miserie. Corul a executat piesa însuflețitor, noroc că n'a știut perirea creatorului ei.

Penultimul punct : „Stejarul și cornul” e de Mucicescu, care a deșteptat între noi gustul pentru ce e al nostru. Pentru meritele i a fost chemat în capitală, durere că nu în a românilor, ci în Petersburg la ruși. Piesa e foarte frumoasă și ca text și ca muzică și vrea să producă în noi vitejie, care la români se interpretează așa foc de pae.

Ultimul punct din program și ultima compoziție a lui Vidu a fost : „Răsunetul Ardealului”. Ca text piesa ne caracterizează de minune prin comparație situația : exploatați de străini. Doina, pe care a cântat-o solo dșoara Danciū cu atâta duioșie, este un memento pentru noi :

Codrule, ce te mândrești,
Că așa de tiner ești ?
Astăzi, mâne cine știe.
Codru-i fi o-i fi pustie.
Și părăle de dor
N'or mai plânge versul lor,
Și 'n vâlcele pustiite,
Plânge-or merle părăsite.
Munților, ce ve faliți,
Că din aur vi-s croiți ;
Astăzi, mâne cine știe :
Nu-ți fi și voi sărăcie !

Pustie ori sărăcie, tot un drac ; numai că ți-a cobit-o și ție, Vidule ! Pe lângă toată frumseța și drăgălășia compozițiilor tale, n'o s'o duci mai bine decât un Flechtenmacher. Dovadă că din munca ta numai noi, publicul tragem folos.

În Lugos să fii și să nu cânți „Lugoșana” cea săltăreață, — nu se poate. Publicul a rugat pe dirigent s'o cante și a cântat-o tot în modul lăudat de până acuma. Cine n'a auzit-o, nu știe cum poate înveseli inima omului cântarea românului și n'are decât să vină. s'o audă, că nu se căește.

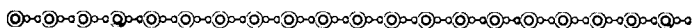
Nu din necavalierism trecut-am peste acompaniarea de pian, de care me prind acum de vorbă. „Andalusa” și „Trovatore” is făcute să se acompanieze de pian, că numai astfel își au efectul contemplat de fantasia autorilor, pentru care scop trebuie să ai pianistă desteră. Dirigentul a rugat pe cea mai sigură, pe dna dr. Dobrin și norocul lui că a primit. Ve spun ceva de după culise, dacă ți-ai secretul : Dna dr. Dobrin a primit notele abia înainte de concert și numai în două rânduri a acompaniat corul. Probă generală, din cauze de punctualitate românească, nu s'a ținut și așa pe încrederea în sine s'a concertat. Ei ușor inse să ai încredere, când te acompaniază dna dr. Dobrin. S'a mai produs dniaei și altă dată ; de astă-dată ne-a frapat împregiurarea, că în „Trovatore” tenoriștii eră să

ia un ton reu și dna prin desteritatea-i de fostă dirigentă, a prevenit reul, bătând acordul de trebuință cu putere.

Un lucru tot îl incungiurați, dar văd că nu scap de el : adevă e tixit și însuflețit fiind, publicul s'a resfirat și nu mi-am putut însemna decât circa 50—60 dintre onorații. Ca să nu supăr înse pe ceilalți 150—160, m'am socotit să nu vi-i spun nici pe cei însemnați. N'aș vrea să-mi aprind pae 'n cap, nici mie, nici prevenitoare redacțiunii, din a cărei bunăvoință avui cinstea să ve plictizez cu atâta vorbă. Venitul brut a fost, pare-mi-se 350 fl. Spusei înainte de încheiere venitul casei, că vreți să dispensez bătrânețele, dacă vor fi obosit, de a ne mai ascultă povestind câte ceva și despre joc, atât de plăcut tineretului.

Au fost atâtea coconițe jucătoare, care de care mai frumoșele și flăcăi voinici și veseli, și s'aruncau și se 'nvertiau de vedeai valuri, valuri de fericire plănând peste sufletele tinerele. Și se vaetai astăzi pe la noi, că de ce nu se mai face concert, că nu s'au săturat de joc. Eu le dau dreptate, că mulți dintre tineri au jucat foarte puțin, parte că nici nu-s iubitori de joc, că, veți Doamne, tinerii își caută și alte distracții. Să știu eu mai bine administră paralele, aș colecta un fond de la dvoastre, coconițelor, din care am plăti un „Tanzmeister” pentru flăcăi, (dacă și dvoastre ați participă) de milă de cele ce nu joacă destul. Prin asta s'ar abate mulți tineri de la alte distracții mai costisitoare. Ei da ? Răspundeți !

C. LIUBA.

Ilustrațiile noastre.

Loubet, noul president al republicei franceze.
Evenimentele din Franța atrag totdeauna atențiunea lumii întregi. Astfel de eveniment a fost schimbarea ce s'a făcut în persoana presidentului republicei. Murind Felix Faure, la trei zile s'a ales în locu-i Loubet, presidentul senatului. Întocmai ca acela, astfel și acesta se trage din popor și numai prin tăria caracterului s'a urcat la înaltul post ce ocupă astăzi. El are o economie de model și mai bucuros petrece acolo decât în fluctuațiunile politice. N'a aspirat la scaunul presidențial și numai s'a supus dorinței obștești, când a primit. Are 61 de ani. Mumă-sa, când a auzit că fiul ei a fost ales președinte al republicei, s'a spăriat și a dis : „De acuma înainte tot mai puțin avem să-l vedem acasă la țară”.

Isus învie pe fiica lui Iair. Sfânta scriptură ne spune, că ședând Isus la masa lui Mateiu, veni la densus Iair, unul dintre mai-mari sinagogei, să-l roage, ca să-i vindece fiica care trăgea de moarte. — Isus pleacă numai decât, însoțit de învățăcei și o mulțime de popor, între cari eră și o femeie, care suferia de 12 ani în scurgerea de sânge, și în cale pentru creștința ei o vindecă. Întru acea sosesc servitori lui Iair cu vestea tristă, că fiica lui a murit, deci să nu-l ostenească pe învățătorul. Isus înse s'a dus la casa lui Iair, unde găsi plâns și întristare mare ; aceasta vădând Isus le-a dis lor : „Ce ve întristați, că n'a murit fecioara, ci doarme”, pentru cari cuvinte mulți își bătura joc de densus știind că a murit. Iară Isus scoțând poporul afară din casă, a luat cu sine pe Petru, Iacob și Ioan și pe muma repozatei, și apucându-o pe aceasta de mână a dis „fecioară, duc ție, scoală” și s'a întors sufletul ei și a înviat îndată.

LITERATURĂ.

Sesiunea generală a Academiei Române se va deschide, conform statutelor, marți în 16/28 martie. Președintele dl P. Poni și secretarul general dl D. Sturdza au și invitat pe ziua aceea, la ora 1 p. m., pe toți membrii în localul Academiei pentru a lua parte la lucrările sesiunii. Noi, începând chiar cu numărul viitor, vom da și în anul acesta informațiuni esacte și amănunțite privitoare la actuala organizație a Academiei și la lucrările sesiunii generale ce are să se deschidă.

Societatea geografică română din București se va întruni în adunare generală la 6/18, 7/19 și 8/20 martie sub președinția regelui Carol. În aceste zile vor ține lecturi d-nii George I. Lahovari, Gr. G. Tocilescu, B. G. Assan, G. Ionescu-Gion, R. Novian, C. Bottea, C. Alimăneștan, dr. I. Stefanescu.

Un poet moldovean din veacul XVIII. Dl I. Tanoviceanu, membru corespondent al Academiei Române, a ținut în sesiunea generală din anul trecut o lectură cu titlul pus în capul acestor rânduri. Acum lucrarea aceea a apărut și în volum. Poetul moldovean din veacul XVIII s'a numit Matei Millo și a fost bunul artistului cu acelaș nume. A murit la 1796, în etate de 45 ani. A locuit la Spătăreșci, ținutul Sucevei; a făcut studiile în Rusia; a ramas după dânsul o bibliotecă, arsă în urmă de turci, s'a ocupat și cu matematicile, compunând o aritmetică la 1795. Din poeziile sale s'a conservat numai o mică parte, într'un caet. Cele mai multe sânt foarte slabe. Ca limba, se cunoașce influința grecească.

Tâlcu lui Iov sau expunere analitică a poemei cu acelaș nume, scrisă, pentru întâia-dată româneșce în versuri ritmice de G. O. Garbea, profesor, a apărut de curând. Precum arată și titlul, autorul explică poema „Iov“ pe care a tradus-o în româneșce mai de mult. Poema cuprinde patru părți: I-a Ispita Satanei. (Prologul); II-a Dialogul lui Iov cu prietenii sei: Elifaz, Bildad și Sofar; III-a Elihu; IV-a și cea din urmă, Resplata lui Iov (Epilogul.) Drama aceasta, spune tâlcuitorul în capitolul din urmă, este poema omului, care începând din lumea veche și până astăzi n'a încetat d'a stărni uimirea cititorului.

Memorii din 1848—1852. Dna Iudita Secula n. Truța, văduva regretatului fruntaș George Secula, a scris niște memorii din 1848—1852, pe care le va publica într'un mic volum intitulat „Din vremuri apuse“, care va apare în curând.

TEATRU.

Reprentația teatrală din Orăștie, pe care am anunțat-o în nr. trecut, a reușit bine. Primul punct din program, serie „Revista Orăștiei“ a fost: „Prima rochie lungă“, monolog de Iosif Vulcan, predat de dșoara Alma Moldovan. La ivirea pe scenă a dșoarei Alma, publicul a isbucnit în lungi aplause. În acest monolog se arată bucuria unei fete tinere, căreia mamă-sa îi făcuse pentru prima-dată rochie lungă. Ce bucurie pe dânsa, când se uită în oglindă la bretonul ei, spunând că mama i l-a tăiat, dar ea nefiind mulțumită a mai retezat nișel. Apoi își face fel de fel de iluzii despre viitor, aducându-ș totodată aminte despre zilele din copilărie, în care eră silită să stee toată ziua cu cartea în mână. I se pare ca-și-cum ar vedé

pe cutare profesor sau profesoară, cum intră în clasă și cum își încrunță privirile asupra elevelor. Aci își schimbă vocea în a bătrânei directoare, aci în a unui bătrân sau tiner profesor și iarăș reveniă la vocea sa. Și pe toți aceștia, dșoara Alma i-a interpretat, cum nu se poate mai bine. Energia cu care a pășit pe scenă, și gesturile atât de legere ce le-a făcut, au convins pe fiecare, că are talent și aplicație spre această artă. Publicul, încântat de chipul cum a fost predat acest monolog, a răsplătit-o cu dese și lungi aplause. După o mică pauză a urmat al doilea punct: „Întocmai“, comedie franceză într'un act, tradusă de dna Zotti Hodoș. În aceasta au jucat cu mult succes dșoarele Lucreția Beleș, Veturia Corvin și d-nii Petru P. Barițiu, Ioan Margita și Atanasiu Demian. Meritul arangiammentului e al dnei Victoria dr. Erdélyi.

Reprentație teatrală în Bocșa-montană. Diletanții români din Bocșa-montană au arangiat duminică în 12 martie o reprentație teatrală în sala otelului „Corbul de aur“ jucând piesa teatrală „Păunașul codrilor“ feerie națională în 3 acte și 2 tablouri de H. Radulescu.

MUSICĂ.

Serată literară-musicală la Curtea din București. Duminică, 28 februarie, (12 martie) a fost la Curtea din București o serată literară și musicală dată pentru doamnele din societatea „Elisabeta“ pusă sub înaltul patronagiū al reginei. La orele 9, regele și regina, precum și principele României, au intrat în sala cea mare, unde se aflau persoanele invitate la această serată. Apoi distinsul conferențiar dl Ionescu-Gion a dezvoltat subiectul interesantei sale conferințe „Mila“, expunând cu multă căldură efectele binefacerei și mângăerea celor lipsiți prin ajutoarele ce respândeșce societatea „Elisabeta“. După terminarea conferinței s'a început concertul, conform cu programul întocmit, de bucăți din cea mai aleasă musică și executate cu mult succes de diferiți artiști și artiste. Între pauzele concertului s'a servit o gustare persoanelor ce au avut onoarea a lua parte la această serată. La orele 12, terminându-se concertul, s'a făcut cerc, în care timp Majestățile Lor, precum și A. S. R. principele României au vorbit cu persoanele prezente, până la ora 1 după miezul nopții, când apoi s'au retras în apartamentele Lor.

Concertul „Reuniunii rom. de musică din Sibiu“ dat la 8 martie n. în sala de la „Musik-Verein“, a fost, scrie „Telegraful Român“, ca toate concertele dlui Dima, încoronat de un perfect succes. Sala a fost îndesuită de public ales, printre care și numeroși concetățeni sași și maghiari. Producțiunea la pian a dșoarelor Olivia Bardosy și Otilia Schell a trezit admirățiune pentru desteritate în pian a tinerelor dșoare; solistele: dșoara Delia Olariu și Irena Nemeș, în duete lor, apoi soliștii din „Credo“: dșoara Tinca Simonescu, dl dr. I. Stroia și N. Todea, au dovedit, tot și toate că dl Dima dispune de excelente și bine disciplinate voci în corul dsale. Superbă a fost dna Dima, ca solistă în cele 2 cântece pentru alt. De trei ori a fost rechemată pe scenă și silită să repeteze „Cântecul păstorului“ de Dima. Atât doamnei cât și autorului „Cântecului“, s'au făcut furtunoase ovațiuni. Iar mai presus de toate măref a fost sfârșitul concertului „Credo“ de Beethoven, executat splendid de cor și lăsând o puternică impresie.

Concert festiv în Sibiiu. Reuniunea română de muzică din Sibiiu a dat duminică în 12 martie n. cu prilejul instalării In. Pr. SSale părintelui mitropolit Ioan Meşianu un concert festiv cu concursul muziceî militare. Iată programa: 1. Ouvertura din opera „Wilhelm Tell“ de G. Rossini. 2. Solia primăverei (Frühlingsbotschaft), piesă de concert pentru cor mixt și orchestră, de N. W. Gade. 3. Doue cântece pentru alt din oratoriul „Elias“, de Mendelssohn-Bartholdy: a, Arioso; b, Arie. 4. Trei cântece vechi româneşci pentru cor mixt, de G. Dima: a, Scumpă dragă copilită; b, Aşa mi-a fost ursita; c, Nu-î dreptate, nu-î. 5. Menuett, de Boccherini. 6. Credo, din missa C-dur, op. 86, pentru soli, cor mixt și orchestră, de L. van Beethoven. Precum aflăm în momentele din urmă, concertul a reuşit esecelent; corul a fost mult aplaudat, deosebi a avut un succes mare „Credo“. A asistat lume foarte distinsă, în frunte cu mitropolitul care a stat acolo până 'n sfârşit. După concert s'a improvisat un dans vesel.

Concert popular în Arad. Corul economilor români din Perneava, suburbii al Aradului, a dat acolo duminică un concert în şcoala nouă din strada seceurei, compus din cântări și declamaţiuni.

Piese musicale noue. Aū eşit de sub presă „Hora Primăverei“ și „Hora Secerişului“, doue bucăți de muzică scrise pentru pian și voce de cătră cunoscutul profesor de muzică dl M. Cohen-Linaru, care a compus de asemenea și cuvintele acestor doue bucăți.

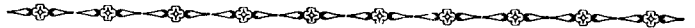
BISERICĂ ȘI ȘCOALĂ.

Instalarea In. Pr. SSale arhiepiscopului și mitropolitului Ioan Meşianu s'a făcut duminică în 12 martie la Sibiiu în catedrală cu cea mai strălucită pompă. După ce s'a cetit rescriptul privitor la denuire, comisarul mitropolitan, archimandritul și vicarul arhiepiscopesc dr. Ilarion Puşcariu a salutat în numele congresului pe nou-intăritul arhiepiscop și mitropolit, la care In. Pr. SSA a respuns prin o vorbire-program. Apoi a început serviciul dumnezeesc, la care a pontificat noul mitropolit, cu asistență strălucită; iar cântările responsalie le-a cântat corul dlui Dima. După aceea tot congresul și publicul a petrecut cu solenitate pe noul cap al bisericeî la reşedința sa arhiepiscopescă. Aici s'a făcut apoi recepțiunea solemnă a deputaţiunilor, în frunte cu congresul național bisericesc. La doue a urmat banchetul festiv, la care s'aū rostit toas-turî officioase. Sara corul dlui Dima a dat un concert.

Scrisoarea dlui Alexandru Mocsonyi. Ilustrul nostru fruntaş, dl Alexandru Mocsonyi, fiind încă tot reconvalescent, n'a putut merge la Sibiiu ca să asiste la instalarea noului mitropolit, ci îl salută prin o scrisoare publicată în „Telegraful Român“ în care arată gravitatea situaţiunii în care se află astăzi biserica și accentuează că misiunea culturală a bisericeî este moralizarea popoarelor. Biserica noastră națională are să urmeze în misiunea sa culturală o țintă îndoită: moralizarea și conservarea națională a poporului român; înse aceasta misiune sublimă și grea numai în neştirbita ei organizare o poate îndeplini, aceasta conservare constituie spiritul bisericeî.

Coale cu icoane pentru școală și casă. Societatea pentru arta multiplicătoare din Viena a început în toamna trecută să publice „Coale cu icoane pentru școală și casă“. Titlul indică că întreprinderea e pusă

pe o basă largă, poporală și vrea să dea la doue rădăcini puternice ale vieții noastre culturale un nutriment modest, dar mieșos. Coalele cu icoane sânt menite să prindă bine în școală, oferind pentru intuițiune o mulțime de material ilustrat din toate domeniile științelor în formă sistematică și 'n compozițiune artistică, în casă — unde vor întră deadreptul său pe calea școlii — să formeze o strinsă legătură între interesele celor tineri și celor bătrâni și să învioșeze în generațiunea adulților iarăș plăcerea de-a învăța, trecută adeseori în păraginire. Întreprinderea, precum se pune în serviciul culturii intelectuale, tot așă, în chip de jucărie și fără a se observă, vre să formeze terenul pentru o simțire și înțelegere sănătoasă și generală a artei, carî lipsesc în timpul nostru încă în multe locuri. Ministeriul i. r. pentru culte și instrucțiune a însăcinat o comisiune de oameni de specialitate să examineze liniamentele principale ale întregului, precum și să priveghieze singuritele stadii ale executării, având a nu pierde din vedere necontentit toate postulatele artistice și pedagogice. Învătării societății a urmat cu bucurie o întreagă ceată de artiști eminenți din toate părțile Monarchiei austro-ungare. Astfel primele coale ce primirăm sânt foarte reușite.

C E E N O U.

Hymen. Dl dr. Vasile Pahone, avocat în Bistrița, la 6 martie n. ș-a serbat cununia cu dșoara Ana Maria Vertic, fiica dlui Gavril Vertic jude r. în pensiune în Bistrița. — Dl Vasile Mossora, inginer-mechanic din București, s'a fidațat cu dșoara Eugenia Păcală, fiica parocului Păcala în Șulumberg. — Dl Ioan Moldovan jr și dșoara Elena Oprean, s'aū cununat în 5 martie la St. Miclăușul-mare.

Serată dansantă la Curtea din București. Joi la 26 februarie (9 martie) s'a dat la Curtea din București o serată dansantă, la care aū fost invitați membrii corpului diplomatic, ministrii, mai mulți senatori și deputați, înalți demnitari ai statului și persoane din societate, împreună cu doamnele și domnișoarele, în total peste 600 persoane. Regele și regina aū intrat în sala cea mare la orele 10, după care s'a început dansul. În tot timpul suveraniî aū convorbit cu o mare parte din persoanele prezente; iar la orele 2 s'aū retras în apartamentele lor. Serata s'a terminat cu un frumos cotilion de peste 150 părechî, care a durat până la orele 2 și jumătate.

O descoperire senzațională. Cetim în „Timpul“: „Se anunță din Iași cumcă dl dr. Emil Puşcariu, profesor de histologie la facultatea de medicină din Iași și director al institutului antirabic, a descoperit agentul patogen al turbării. Această problemă a urmărit-o Pasteur timp de 20 de ani și a murit fără s'o fi putut resolvă. Așteptăm mênunte mai precise asupra acestei șcirî“. (Dl dr. Babeș a declarat unui gazetar, că șcirea e prematură.)

În contra corsetului. Duminică sara a avut loc la Ateneul Român din București a doua admirabilă conferență poporală a dlui dr. Gerota asupra corsetului. Eminentul dr. a arătat relele ce le face asupra corpului femeilor acest instrument de torturî, care nu aduce alte servicii decât să slujească bustul și să provoace o mulțime de boale asupra întregului organism. Figurile palide, obese, anemiile ce se observă la dșoare și la femeî, nu sânt alt ceva decât triste rezultate ale corsetului. Înaintea unei asistențe foarte numeroase, dl

Gerota a expus o mulțime de tablouri și de figuri în gips, cari înfățișau devierile și ravagiile ce le fac corsetele. Conferențiarul, în aplause prelungite, sfârșește conferința sa, îndemnând pe femei să lapede corsetul și să adopteze un pieptar sau bretele, în cazul când le sînt grele fustele; iar pe bărbați să facă o ligă în contra corsetelor și să se ferească a ține în brațe manechine în loc de femei.

Monumentul lui Bolintineanu. Cetim în ȕiarele bucureștene, că în curînd vor începe lucrările pentru restaurarea monumentului poetului Bolintineanu în satul Bolintin, județul Ilfov. Sculptorul Stock a fost însărcinat cu facerea planurilor și a devisului.

Advocat nou. Dl dr. Eugen Bran, fost subjude, a deschis cancelăria advocațială în Teaca.

Au murit: *Nicolae Zsiga*, fiul mecenatului Nicolae Zsiga din Oradea-mare, în 2 martie, la Viena, unde a trăit de 25, ani, în etate de 79 ani, lăsându-și în doliu văduva n. Miatovică, precum și familiile Poynar și Diamandy; *Nicolae V. Perlea*, comerciant și fost primar al urbei Brăila, originar din Transilvania, la 22 februarie st. v., în etate de 62 ani.

DIN LUME.

Membrii Academiei franceze. Iată numele și profesiunea tuturor membrilor nemuritori ai Academiei franceze. Oamenii politici, oratori: domnii Emile Olivier, ducele de Audiffret-Pasquier, ducele de Broglie, contele de Mun și de Freycinet. Poeți: dnii Sully-Prudhomme, de Heredia; François Copée și de Bornier. Profesori: dnii Mezieres, Greard Savisse, Gaston Paris și Boissier. Istoric: dnii Sotel, Albert Vandel, Thureau-Dangin, contele de Haussonville, Melchior de Vogne, marchizul Costa de Beauregard, Hanotaux și Henry Houssaye. Autori dramatici: dnii Victorien Sardou, Pailleron, Legouvée, Ludovic Halevy și Lavedan. Romancieri: dnii Paul Bourget, Loti, Cherbuliez, Anatole France și Andre Theuriet. Critici: dnii Brunetiere și Jules Lemaitre. Diariști: dnii Eduard Herve și Jules Claretie. Un prelat: Cardinalul Perrand. Un savant: dl Ioseph Bertrand. Un avocat: dl Rousse. Un statuar: dl Vilhelm.

Femeia de lume. Un ȕiar parisian publică următoarea descriere a femeii de lume. Femeia de lume, e femeia elegantă, totdeauna îmbrăcată după cea din urmă modă, neavînd nici o profesiune, neocupându-se de gospodăria sa decât pentru a da ordine servitorilor, făcînd și primind visite o parte din ȕi, lăsînd să-și crească micuții servitoarele și guvernantele, nepreumblându-și nici odată, culcându-se totdeauna după miezul nopții, chiar dacă ar trebui să stea până atunci să cașce gura în singurătate, nesculându-se înainte de nouă ore dimineața. Pentru partea intelectuală, o „femeie de lume” trebuie, înainte de orî ce, să posede secretul de a nu lăsa să i se citească simțimintele în figură. Mânia, veselia, tot ce e neobișnuit, poate să-și turbure ființa ei, dar nu trebuie să lase să se știe asta. Primește pe cele mai înverșunate dușmance cu acelaș zîmbet grațios, care i-a servit și pentru cea mai bună prietenă; aude vorbindu-se înaintea ei cele mai mari minciuni, fără a arăta pentru orî-ce mirarea și indig-

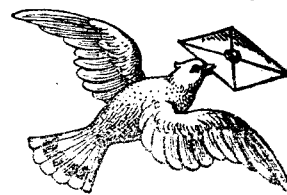
narea, cel mult o cută ironică pe buze sau ochii ceva mai deschiși. Convorbirea ei destul de neînsemnată în fond, e însuflețită și atinge toate subiectele de actualitate. Vorbește cu acelaș interes de criminalul judecat erî la Curtea de casație, de actrița cea mai bine făcută, de operetă, de cea din urmă croială de rochiî... Nici odată nu jignește vr'o prietenă, cel mult dacă o atinge ușor, dar așa de fin, că numai mai târziu își poate da seamă...

Regina reginelor. La Paris e obiceiul ca, în fiecare an, să se serbătorească, în chip deosebit, Mi-carêm, (jumătatea postului Pașcelui). Cu această ocaziune se fac diferite care comemorative, cari străbat principalele strade, în mijlocul ovațiunilor mulțimei. Precupețele diferitelor piețe ale Parisului își aleg câte o regină și din aceste reginî se alege regina-reginelor. Aceste reginî, încongruate de domnișoare de onoare, iaă loc în niște care frumoase împodobite și defilează dimpreună cu celelalte care comemorative. Anul acesta a fost aleasă ca regină a reginelor ȕoara Charlotte Proisy, din piața Templului, o tinăra fată de toată frumusețea și foarte virtuoașă. În acest an, serbarea Mi-carêm a avut loc joia trecută și n'a fost atît de animată ca în anii trecuți, din cauza timpului ploios. ȕoara Proisy, care eră într'un car superb, eră îmbrăcată într'o rochie de mătase brodată cu aur și cu foarte multe perle. Mantia regală eră de catifea roșie brodată cu aur, care făcea pe regina reginelor să apară de o mie de orî mai frumoasă decât eră.

O casă de sticlă. O mare fabrică mecanică din America și-a construit o casă aproape esclusiv din oțel și sticlă, pentru ca să aibă cât mai multă lumină. Edificiul acesta are trei etagii, o lățime de 14 metri și o lungime de 34 metri. Păreții de sticlă sînt împărțiți în secțiuni; a doua secțiune servește de geam și poate fi deschis la trebuință. Sticla are o grosime de 3 metri. Stelpii pe cari se sprigină construcția aceasta, sînt de oțel. Într'un edificiu din apropiere se află cazanul cu aburî, pentru calorifer. Aerul cald trece prin tuburî. Vara se poate trimite aer rece prin aceste tuburî.

Poșta redacției.

Vedenii. Să lăsăm aste în cartoa-nele redacției, ca să nu micșorăm efectul celor de pân' acuma. Mai puține vorbe, stil mai simplu și mai clar, iaă ce ve recomandăm.

Dnii C-L. în Lugos. Ve mulțumim pentru raportul trimis; ve rugăm înse ca de alta-dată să nu-l trimiteți de odată și aiurea, căci publicul nostru cetitor e mic și nu putem să-i dăm aceeaș informațiune din vorbă 'n vorbă de odată în mai multe publicațiuni.

Călin darul săptămănei.

Duminea primă din post. Ev. dela Ioan, c. 1 gl. 8, a inv. 8.			
ȕiua sępt.	Călin darul vechiu	Călin dar. nou	Soarele.
Duminea	7 Păr. Vas. și Efreem	19 Iosif	5 53 5 54
Luni	8 Păr Teofilact	20 Hubert	5 50 5 56
Marți	9 S. 40 Muc. de Seb.	21 Benedict	5 48 5 58
Mercuri	10 Mart. Codrat	22 Octavian	5 46 5 59
Joi	11 Păr. Sofronie	23 Teodor	5 43 6 1
Vineri	12 Cuv. Teofan	24 Gavril	5 41 6 3
Sămbătă	13 Păr. Nichifor	25 (+) Bunaves.	5 39 6 5

Proprietar, redactor răspundător și editor: **IOSIF VULCAN.** (STRADA ÁLDÁS NR. 296 b.)

TIPOGRAFIA IOSIF LÁNG ÎN ORADEA-MARE.